

LLIBRES

Adrià Pujol recull la rutina d'una banalitat extrema, un punt tràgic, que marca els dies a Barcelona.

/ JOAN SÁNCHEZ

Ofici de transeünt

Ponç Puigdevall

Podria ser que l'estímul per a lectura dels llibres d'Adrià Pujol (Begur, 1974) provingués de la gràcia estilística que Pujol infon als seus

textos, com si per a ell escriure fos fer parlar l'idioma. No aprofita la llengua per expressar-se a si mateix, sinó que li ofereix un vehicle per aconseguir que la pròpia llengua expressi el seu temperament, la seva riquesa, el seu malestar: sota la prosa de Pujol s'oculta la sàvia remor de l'idioma. Però un dels atractius majors dels llibres de Pujol —des d'*Escafarlata d'Empordà* i *Picadillo de Barcelona* fins a *La carpeta és blava* i, ara, *Els barcelonins*— és que a la mateixa pàgina hi poden con- viure naturalment notes de lectura de la realitat circumdant, fagonades o revelacions momentànies, intuïcions difícils de comprovar i una capacitat prodigiosa per ordenar-ho tot com si es tractés d'un puzzle impossible de

resoldre: a pesar de no pertànyer a cap gènere precís, venen a ser uns relats etnogràfics —al voltant de la identitat dels empordanesos o els barcelonins—, o cròniques capritxoses —sobre la idiosincràsia de l'Empordà o de Barcelona—, iròniques i molt humanes, plens de vida i de vides i d'infinites sorpreses, i que posseeixen sempre una estructura molt particular, com si no estiguessin projectats prèviament i anessin prenent forma a mesura que s'executen, sotmesos sempre als impulsos emocionals i a l'atzar de les circumstàncies: a *Els barcelonins* Pujol va i ve, filosofa i divaga, mira i examina les coses que l'envolten i exerceix a consciència l'ofici de transeünt, tot per preguntar-se, i preguntar al lector, una vegada i una altra, què és o què representa ser barceloní.

En un dels moments reveladors del llibre, Pujol recorda que va proposar als seus alumnes un exercici: confegir “un *mind mape* de la ciutat. Indrets significatius, la casa, el bar, l'aula, la plaça, punts geolocalitzats, deambulacions diàries, un seguiment a vol de dron”. Però quan s'adona que els alumnes ja feia temps que disposaven d'aquella extensió personal —un resum digital de la seva vida

guardada als mòbils i als portàtils—, els va demanar que compressin una llibreta i un bolígraf, i que duguessin un quadern de camp per omplir-lo d'observacions i reflexions: “Que n'emergissin sentiments de pertinença o de rebuig, els automatismes. Que s'enganxessin mapes de Barcelona a les parets de les habitacions i que els omplissin de senyals vermells”.

Evidentment, la idea no va prosperar, però sí que Pujol devia tenir-la present quan la revista *L'Avenç* va encarregar-li un article mensual per invocar l'esperit subterrani de Barcelona que cada habitant de la ciutat es devia haver anat forjant. El resultat és *Els barcelonins*, un llibre que segueix l'òrbita de Walter Benjamin i que converteix l'autor, una altra vegada, en algú que també vol dur “fins l'extrem l'actitud del *flâneur* baudelairià que us bombin”. Però davant del desafiament d'escriure sobre la complexa ciutat de Barcelona, davant de la impossibilitat d'incloure de manera completa la seva espessa trama urbana, Pujol tria l'espai acotat on transcorre la seva vida diària —una Barcelona situada entre Fort Pienc i la plaça de Tetuan, entre la seva família i les seves rutines i el lloc on treballa, el Museu Etnològic de la ciutat—, deixant que els lloc comuns estiguin on els correspon, a les pàgines de les guies turístiques.

Però ben poca cosa descobrirà el lector d'*Els*

En un text on Adrià Pujol fa de ‘flâneur’ baudelairià, es torna a oir la sàvia remor de l'idioma

barcelonins sobre els costums i els habitants de Barcelona. Potser s'indignarà amb la feina que realitzen els progrés que ja cinquantegen i que ocupen els llocs d'honor de la gestió cultural de la ciutat —o potser s'indignarà amb el cretinisme dels postcomunistes—, i constatarà que els bars del barri de tota la vida ara estan regentats per uns matrimonis xinesos d'una extraordinària eficàcia, que es celebra amb més entusiasme el Halloween que el Carnestoltes, i que deuen existir moltes més ruptures que no pas la pervivència de cap tradició. Al cap i a la fi, amb l'excusa d'assajar una teoria sobre Barcelona, Pujol fa una altra cosa, descriure “la roda de l'any”, un calendari urbà, el transcórrer del temps i del seu cicle físic i mental, la rutina d'una banalitat extrema més o menys tràgica que marca els dies a la ciutat. Potser és per això que a *Els barcelonins* no hi apareix enlloc el sentit de l'humor ni l'eufòria vital que recorria els anteriors llibres de Pujol.

ELS BARCELONINS

Adrià Pujol
L'Avenç
152 pàgines. 15 euros

tes de lectura de la realitat circumdant, fagonades o revelacions momentànies, intuïcions difícils de comprovar i una capacitat prodigiosa per ordenar-ho tot com si es tractés d'un puzzle impossible de